

DİYARBAKIR ŞUBESİ GENEL KURULU AÇILIŞ KONUŞMASI

Herkesi Oda yönetimi ve şahsım adına selamlıyorum. Bugün benim açımdan önemli bir görev için buradayım. Oda yöneticisi olarak Diyarbakır İl temsilciliğinden Bölge temsilciliğine dönüştürme kararında imzası bulunan ben ve arkadaşlarımızın da desteklediği son Genel Kurulumuzun kararıyla Şube olmanın gururunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu kararda geçmişten beri sizlerin verdiğiniz güven ve Odaya verdiğiniz desteğin önemi büyüktür. Aynı güveni Genel Kurul delegelerimiz de taşımış ve Şubeleşme kararı oy birliğiyle kabul edilmiştir. Bu güveni boşa çıkarmayacağınıza inanıyor, bu konuda emeği geçen herkesi kutluyorum.

Küreselleşme, içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çokuluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler; mal, hizmet ve sermayeyi diğer ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirmektedir. Spekülatif sermayenin; büyük boyutlara ulaşarak üretime yönelik verimli sermaye yatırımlarını engellediği, işsizliği artırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile yoksulluğu artırdığı da bir gerçektir. Küreselleşme aynı zamanda tekellerin aşırı kara dayanan birikimi için savaş, gerginlik, kaynak ve değerlerin yağmalanması demektir. Dünyada askeri masraflar için yılda 1 trilyon dolardan fazla para harcanmaktadır. Bunun 300 milyar dolarıyla az gelişmiş ülkelerin temel sağlık, eğitim, konut sorunları çözülebilmektedir. Dünyada yaşayan insanların yarısı günde 2 dolardan az parayla geçinmektedir. Her gün 30 bine yakın insan açlıktan ölmektedir. Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası güçler aracılığıyla egemen kılınmaya çalışılan politikalar; yoksulluğa, eşitsizliklere, savaşlara, soykırımlara ve küresel felaketlere yol açmaktadır. Bu süreçte zengin ülkeler daha zenginleşmekte, yoksul ülkeler daha da yoksullaşmaktadır. Eşitsizlik ve yoksulluk, ülkelerin ekonomik ve siyasal bağımlılıklarına yol açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, bugün emperyalistlerden aldığı borçlar yüzünden bağımlı hale gelmiştir. Başa geçen her hükümetin ilk yaptığı IMF ve Dünya Bankası'nın kapılarını aşındırarak borç istemek olmaktadır. Ülkemizin emperyalizme bağımlı hale getirilmesinin en önemli aracı kuşkusuz “çözüm” olsun diye alınan borçlardır. Ama borçlar kelimenin tam anlamıyla bir bataklıktır. Alınan her borç bırakın “çözüm” olmayı daha fazla borç almayı,

daha fazla bağımlı hale gelmeyi, çabaladıkça da bu bataklığın içine daha fazla batmayı getirmiştir. Artık doğan her çocuğumuz sırtına yüklenen binlerce dolarlık borçlarla dünyaya gözünü açmaktadır. Yani fatura halkımıza çıkarılmaktadır. Borçlarla ulusal onurumuz ayaklar altına alınmakta, topraklarımızın, maden kaynaklarımızın ve halkımızın emeğinin sömürülmesi perçinleştirilmektedir.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programların temel felsefesini dünyadaki gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Ülkemiz, 1980’li yıllardan itibaren uluslar arası sermayenin taleplerine uygun olarak ekonomik ve sosyal politikalar uygulamış, bunun sonucunda sanayi yatırımları azalmış, işsizlik artmış, sık sık yaşanan krizler sonucu yoksullaşma kronik hale gelmiştir. Bu politikalar; teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün geliştirmeye yönelik bir araştırma politikası saptayacak verimli, üretken bir yapı kurmayı da engellemiştir. Ülkemizdeki sanayi tesisleri gelişmiş ekonomilerin taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmıştır. Kendi kaynaklarını yok sayan, kaynaklarını kullanmayan bir ülkenin kalkınması mümkün değildir. Madenler, kalkınmanın temel unsurlarından en önemlisidir. Ülkelerin kalkınmaları ve yaşam seviyelerinin belirleyicisi olarak kabul edilen sanayi, enerji ve tarım sektörlerinin temellerini de madencilik oluşturmaktadır. Son yıllarda uygulanan yanlış ekonomik politikalardan en fazla zarar gören sektörlerin başında madencilik sektörü gelmektedir. Sanayi sektörleri yerine hizmetler sektörünün genişlemesi, sanayi sektörlerine hammadde sağlayan madencilik sektörünü de zor durumda bırakmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, sadece fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu anlamda, madencilik ve sanayi sektörleri karşılıklı olarak birbirlerini besleyen sektörlerdir. Entegrasyonları sağlandığı ölçüde büyürler. Dolayısıyla, ülke sanayisinin gelişmemesi madencilik sektörünü de olumsuz etkilemekte, bu sektöre yapılabilecek yatırımlar, hızla hizmetler sektörüne kaçmakta ve madencilik sektörünün ülke ekonomisine katkısı giderek düşmektedir. Sektörün işlevi, ülkeye döviz girdisi sağlamak üzere yurt dışına hammadde ihracı yapma düzeyine indirgenmiştir. 2009 yılında tüm maden ihracatımız yaklaşık 3 milyar dolar olmuştur. Sadece ithal kömüre ve demire 3 milyar dolara yakın döviz ödenmesi bu yanlışlığı açıkça ortaya koymaktadır. Ülkemizin geleceği, IMF ve Dünya Bankası politikalarının uygulamalarında değildir. Bunun böyle olmadığı defalarca görülmüştür. Öz kaynaklarımıza dayalı kalkınma modelleri uygulayarak sanayileşmiş refah toplumu yaratmak öncelikli politikamız olmalıdır. Odamız; doğal kaynaklarımızın her türlü talanına, dün olduğu gibi bugün de tüm gücüyle karşı çıkacaktır.

Sektörde yaşanan iş kazaları artarak sürmektedir. Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Maden kazaları incelendiğinde olayın; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmektedir. Odamız kayıtlarına göre, 2008 yılında 43 maden çalışanı iş kazası sonucu yaşamını yitirmişken, 2009 yılında bu sayı 92'ye yükselmiş, 2010 yılında bugüne kadar ise 67'ye ulaşmıştır. Ancak bu sayının daha yüksek olduğu tahmin edilmekte ve hayatını kaybedenler içerisinde maden mühendisi meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Bu vesileyle yaşamını kaybeden meslektaşlarımızı ve tüm maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyorum. Özellikle yeraltı kömür madenciliği, işçi sayısı başına düşen kaza ve ölüm sıralamasında bütün sektörlerin başında yer almaktadır. Bu nedenle, madencilik sektörü daha yakından izlenmeli, değerlendirilmeli ve kaza önleme çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmelidir. Odamızın her zaman dile getirdiği gibi meydana gelen bu "kazalar kader değildir". Bu acı olaylar eğer gerekli önlemler alınmaz ise periyodik olarak devam edecektir.

Ülkemizde yaşanan işsizlik sorunu meslektaşlarımız arasında da oldukça yüksek düzeydedir. Odamıza kayıtlı 11.500 üyenin % 40'ından fazlası işsiz ya da başka bir iş yapmaktadır. Bu oran yeni mezun üyelerimizde daha da yüksektir. Yaşamlarının en güzel yıllarını mühendis olmak için tüketen gençlerimizi işsiz bırakarak geleceklerini karartmak onlara yapılan en büyük haksızlıktır. Ailelerinin sınırlı olanaklarını zorlayarak okuyan ve maden mühendisi olmaya hak kazanan meslektaşlarımıza iş olanağı yaratmak hükümetin asli görevleri arasındadır. Her hafta sadece faize 1 milyar dolar kaynak akıtan siyasi iktidarlar madencilik yatırımlarına yeterince kaynak ayırmayarak bugünkü tablonun sorumlusu olmuşlardır. Bugün "biz herkese iş bulmak zorunda değiliz" gibi bir gerekçenin arkasına sığınmak hükümeti sorumluluktan kurtaramaz.

Dünya Bankası ve IMF politikalarının koşulsuz uygulayıcısı AKP iktidarı, kamu kurumları ve kuruluşlarında kadrolaşma çalışmalarını pervasızca sürdürmektedir. Halkın alın teri ile kurulan ve ülkemizin kalkınmasında önemli işlevler gören kamu kuruluşlarımızda özellikle son dönemde yönetici kademelerine yapılan atamalarda; bilgi, beceri ve liyakat aranmasından vazgeçilmiştir. Artık, atamalarda geçerli olan ölçüt, sadece "cemaatten olmak, kendileri gibi düşünmek ya da kendilerinden olmak"tır. Bu şekilde, yetersiz kişilerin uzmanlık gerektiren makamlara getirilmesinin önü açılmış, kurumlardaki yozlaşma hızlandırılmıştır. Her dönemde belirli ölçülerde yaşanan kadrolaşma, son dönemde "kuşatma" şekline dönüşmüş ve tüm

işyerlerinde iş barışını tehdit eder hale gelmiştir. Pek çok kurumda kirlilik, yozlaşma ve yolsuzluk had safhaya ulaşmıştır. Zaten herkeste olması gereken dürüstlük artık fazilet sayılmaya başlanmıştır. Rüşvet, menfaat temin etme ve görevi kötüye kullanma artık kanıksanmış, etik değerler ayaklar altına alınmıştır.

Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Bölgesinde 25 yıldır devam eden düşük yoğunluklu savaş on binlerce insanımızın ölümüne neden olmuştur. Yıllardır enerjimiz, kaynaklarımız ve zamanımız boşuna heba edilmektedir. Son günlerde tırmandırılan şiddet ve operasyonlar artarak devam etmektedir. Yıllardır, Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) kapsamında ülkemizi Ortadoğu bataklığına çekmek isteyen emperyalist güçler ve ABD, amacına giderek yaklaşmaktadır. Türkiye, acı ve gözyaşından başka bir sonucu olmayacak kanlı bir savaşın ortasına sürüklenmek istenmektedir. Kardeşliğin ve dostluğun en köklüsünü olduğu gibi, acının ve yıkımın da en şiddetlisini bilen bu coğrafyanın insanları, hiçbir sorunun silah ve kanla çözülemeyeceğini onlarca yıllık yaşam deneyimleriyle öğrenmiştir. Kürt sorununun çözümünü sınır içinde veya ötesindeki operasyonlarda aramak, sorunu çözmek yerine derinleştirmektedir. Kaybedenin daima Türkiye’de yüzyıllardır yan yana yaşayan halklar olduğu bu kanlı senaryo, bugünümüzü ve geleceğimizi karartmaktadır. Türkiye sorunlarını şiddetten arındırılmış, barışçıl zeminlerde çözümlenmelidir. Silahların konuştuğu bir coğrafyada barış umudunun yeşerme şansı yoktur. Terör ve şiddetle hiçbir sonuca ulaşılamayacağını bilinciyle kürt sorunu demokrasi içinde çözülmeli, halkların eşitliği temelinde, kardeşçe ve birlikte yaşama ortamı acilen oluşturulmalıdır.

Bugünlerde toplumun gündemini meşgul eden sıcak gelişmeler, egemen güçler arasındaki iktidar kavgasının dışa yansımalarıdır. AKP iktidarı kendi statükosunu yaratmak ve güçlendirmek için belli argümanları da kullanarak “demokrasi” mücadelesi verdiğini söylemektedir. AKP iktidarı, açılım adı altında kendi “kürdünü”, kendi “alevisini”, kendi “romanını” yaratmak istemektedir. Bunu da özgürlük söylemleriyle soslamakta ve topluma sunmaktadır. Ancak AKP’nin dayandığı sınıfsal konum ve destek aldığı güçler incelendiğinde bu söylemin doğru olmadığı ve iktidarını güçlendirmek için uğraş verdiğini görülmelidir. Emek ve demokrasi güçlerine karşı sindirme ve şiddet kullanmaktan başka bir şey düşünemeyen bu yapıların demokrasi mücadelesi verdiğini düşünmek siyasi saflıktan başka bir şey değildir. Bu yanılgıya düşmeyeceğimizi herkes bilmelidir. Tekel işçilerinin insani taleplerine sırt çeviren ve kazanılmış haklarını gasp eden bu zihniyetin demokrasi ve emek sözlerini ağızlarına

almaması gerekmektedir. Üniversitelerde dinci kadrolaşmalarla gelecek kuşakların beyinlerini esir alma çalışmaları bu ülkeye yapılacak en büyük kötülük olacaktır. Bilimin ve üniversitelerin insanlık tarihi boyunca yüklendiği esas görevin, inanç sistemlerinin dogmalarına karşı çıkmak, doğaya ve toplumsal yaşama ait tüm süreçlerin nasıl gerçekleştiğini bilimsel temelde ve akıl süzgecinden geçirip incelemek ve sorgulamak olduğu bilinmektedir. Eğitim, öğretimle ilgili sorunları çözmek ve üniversiteleri bir bilim ve teknoloji üretme merkezleri yapmak yerine, buraları "büyük bir camii" olarak düşünen karanlık düşünceleri kabul etmek mümkün değildir. Yapılması gereken; emek ve demokrasi güçlerinin birlikteliğiyle bağımsız, özgür, laik, kardeşçe yaşanan, gerçek demokrasinin yaşandığı bir sosyal hukuk devletinin yaratılması olmalıdır.

Maden Kanununda yapılan değişiklikler, 10 Haziran 2010 tarihinde TBMM'de kabul edilmiştir. Genel olarak bakıldığında, ülkemiz madencilik sektörünün istenilen düzeyde gelişmemiş olmasının nedeni, yalnızca yürürlükte olan Maden Kanunu değildir. Diğer pek çok alanda olduğu gibi, madencilik alanında da yol alamayışımızın belirgin nedenleri arasında; stratejik öngörüyle insan kaynakları planlamasını da göz önüne alan ulusal kalkınma modellerinin bir türlü geliştirilememesi, uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde ekonomik ve sosyal politikaların uygulanması, özellikle son otuz yılda planlama düşüncesinin tamamen bir kenara bırakılması, ekonominin sanayileşme ve yatırım artışlarına dayalı dengeli bir yapıya kavuşturulamaması, sanayileşmenin olmazsa olmaz koşulu olan teknoloji üretimini sağlamak amacıyla geliştirilmesi ve uygulanması gereken ulusal bilim ve teknoloji politikalarımızın olmayışı, yönetsel yapılardaki verimsizlik, yolsuzluk ve yozlaşma bulunmaktadır. Üretimin her aşamasında mühendis bulundurma zorunluluğu, önemli ve olumlu bir gelişmedir. Nezaretçi ücretinin ödenip ödenmediğinin kontrol edilmesi de yine olumlu bir gelişmedir. Ancak, denetim görevi yapan teknik nezaretçinin ücretini "sahasının nezaretini yaptığı ruhsat sahibinden alması" şeklindeki uygulama bir eksiklik olarak devam etmektedir. Bu çalışmada Odamıza destek veren tüm meslektaşlarıma teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken Bağımsızlık, Demokrasi, Emek ve Özgürlük mücadelesine katkı koyanları buradan bir kez daha saygıyla anıyorum. Hepinizi dostça duygularla selamlıyor, yeni seçilecek Yönetim Kuruluna başarılar diliyorum.

Mehmet TORUN

Maden Mühendisleri Odası Başkanı